

"EX, MUHABBAT!..MUHABBAT!"

(G.Shamuratovashiğarmasınan)

JamalovaFlora

*Ājiniyazatındağı NMPI, Qaraqalpaqtiliham ádebiyatı tálimbağdarı 3-kurstalabası
İlimiy basshı: filologiya ilimleriniñ kandidatı, docent M. D. Bekbergenova*

Annotaciya: *Maqolada G.Shamuratovanning asarining ideya-tematik xussusiyatlari, qahramon xarakteri yoritilish xussusiyatlari talqin qilingan.*

Kalit so'zlar: *asar, syujet, obraz, ideya, mazmun va forma.*

Аннотация: *В статье раскрывается сюжет произведения великого писателя Г Шамуратов Повесть, особенности образа героя.*

Ключевые слова: *образ, сюжет, повествование, художественная интерпретация, содержание.*

Annotation: *The article reveals the plot of the work of the great writer G.Shamuratova image the features of the image of the hero.*

Key words: *image, plot, narration, artistic interpretation, content.*

Belgili jazıwshı Gúlistan Shamuratovanıñ birqansha qosıqları, shığarmaları bar. Olardan "Qanlıkól", "Xosh bol, Anaxita", "Ósken uyam", "Juldızı jangán kelinshek", "Mexrigiya sırlaslarım", "Er qádiri", "Xat" shığarmaları bar. Hár bir shığarmada tereñ mazmun jatır. Jazıwshınıñ "Ex, muhabbat!..muhabbat!" shığarmasında, muhabbat haqqında sóz etiledi. Álbette, bul muhabbat ullı kúsh. Muhabbattıń túrleri: watangá muhabbat, ata-anamızǵa muhabbat, tuwısqanlarımızǵa muhabbat hám óz súygen yarımızǵa muhabbat. Muhabbat teması, bul adamnıñ bir-birine degen miyirmanlıǵı, adamgershiligi. "Ex, muhabbat!..muhabbat!" shığarmasında, soraw-juwaptan baslanadı. Muhabbat haqqında, sorawlar beriledi.

"Soraw:Muhabbat qurıwdağı tosқınlıqlardı jeñe alama?"

Juwap:Muhabbattağı biyikten atlıǵıp shıqqan bulaqqa megzetemen, sebebi, bar dármanı menen say-salaǵa sarqırıp qulaǵan taw bulaqlarında úlken úlken arnaǵa aylanıp, aldında qandat tosқınlıqlar bolmasın, zor aybat, onda qúdiret, kúsh bar. Oǵan hár qanday kúsh penen tosқınlıq tótepkı bere almaydı."[1.166]

Álbette, muhabbat bul júrek tórindegi ushqın. Muhabbatı basınan ótkizgenler ǵana túsine aladı. Sonda sorawlardıń arasında bir soraw ayıladı. Bir qızdıń jigitti súyiwi, biraq úyiniń ishi qarsı ekenligi, ókpesinen operaciya bolıp, densawlıǵınıń tómenligine qarsı bolǵan. Oqıwda joq, jumısı joq deydi. Sonda, oǵan, turmıs quraber, ata-ananıń ruxsatına qarayman dep, óz muhabbatınıñnan ayrılıp qalma deydi.

Keyin Ayzada atlı qızdıń ómiri súwretlenedi. Ol qız benen Tashkent aeroportında tanısıp qaladı. Balası shırıldap qolda turmay adamlardıń mazasın aladı. Adamalr oǵan hár túrli sózler aytadı.

"Birewler:- Qıstırn qırawlı kúinde jas nárestesi menen nesi bar eken dese, tağı birewler:-Ishi qızđan jaslar kewli uship, qıdıraman dep, qolındağı nárestesinen ayrılıp qalmasa bolđanı ğoy. Bala awırıp turđan shığar, -dep ayawshılıq bildirip atırđanlarđa bir semiz qara kisi sózge aralasıp:-Hayallarđa hayranman, jeteginde bes jasar balası, izindegisi, qundaqtağısı jáne bar. Bir úyde tórt adam birge qıdırap, qudaydıń márkin jeyme deseń-á, biz-ğoy komandirovka bolıp, ilajsız júrmiz."[1.172]

Ayzada negizinde, ishi qızıp shıqpağan edi. Ol pedinstituttı pitkergen jılı, bir jigitt penen tanısadı. Bir-birin jaqsı kórip qaladı. Sóytip, Ayzada bul jigitti úyine aytsa, úyiniń ishi qarsı shığadı. Oqımağan, teńiń emes deydi. Biraq, Ayzada apası menen kelisip, qashıp ketedi. Turmıs quradı. Ata-enesi júdá jaqsı adamlar eken. Enesi qaytı boladı. Úyi ishi menen de qatnasıo ketedi. Úyinde segiz perzent, bári de ul bolđan, qáyin atası menen toğız adam bolđan. Aradan waqıt ótip qayđılı kúnler baslangan. Kúyewi qamalıp ketedi. Avariya sebepli. Eki mashın dúgisip, qaladı. Ekinshi mashındağı adamlar qaytı bolđan. Kúyewi aman qalđan. Sođan shúkirshilik etedi. Qaytı bolđan adamnıń úy ishine barıp, keshirim soraydı. Bul waqıyadan keyin atası da qaytı boladı. Endu balalarına iship jew, kiyiniwine eplep aqsha tawadı. Bir mezigil mektepte, bir mezigil savxozdıń miywesin jıynasatın bolđan. Solay etip, kúnler óte beredi. Kúyewi ođan baxtıńdı sınaq kór dep ruxsat beredi. Sóytip, anasına aytağı. Anası óz aqılın beredi. "Er basına is túskende awırmanlıqtı arqalamağan hayal, hayal ma? Nege xalqımız "qap qollasar qostarıń bolsın" deydi. Endigi jağında iđbalıńa qayıl bol. Shım-shıraqay nárestelerdiń mańlayınan sıypap, kewliń qálep qosılđan qostarıńnıń talayına jazılđanın teńdey kór. Neshe jilda kelse de kút. "Sabır túbi-sarı altın, sarđayđan jeter muratqa" degen."[1.175] Sol anasınıń aqılın aladı. Qolındağı nárestesi menen turđanı, kúyewiniń izinen barıp kiyatırđan eken.

Keyin bir hayal haqqında sóz etiledi. Onıń shańarađınıń buzılıwı, kúyewi jas qızđa úylenip ketkeni haqqında aytıladı. Ol oqıp júrgen waqıtlarında, politexnikada 4-kursında oqıytuğın student bola, ashıq bolıp, Tashkentke ketkende xattı qarday boratatın bolđan. Sóytip júrip, úylenetin boladı. Úyiniń ishi razı boladı. Toyđa tayarlıq kórip júrgen waqıtlarında, ol jigittiń oqımaytuğınlığı, tórt jıldan berli túrmede ekenligi belgili boladı. Anası, turmıs qurmay otırıp aldağan adam xojalıq bolıp jaratpas deydi. Bul sóz negizi haqıyqat sóz eken. Aqırı, turmıs quradı. Kúyewin oqıtadı. Úyli-jaylı boladı. Hámme múmkinshilikler jaratıladı. Jaqsı kórip qalđan adamnıń kózine heshnárese kórinbeydi degeni ras eken. Aqırı, ol qıyanet etedi. Keyin ala urıs-qaqıs kúsheydi. Kúyewi qol kóteretin boladı. Basqa qızđa úylenbekshi ekenin ekenin bileği. Jasırın túrde jay satıp alđan. Quda túsip, ayttırıp qoyđan. Qızdıń ata-anası xabarı joq shığar dep, úyine baradı. Olar bolsa hámмесin biletin eken, úndemey otırđan.

"Únsiz júzi menen qarađan ata-ana ornına, qızı turıp: - Biz bir-birimizdi súyemiz. Kúyewiń seni súymeydi. Eger seni súyse házir úyimnen ertip ket, - dep juwap berdi." [1.179]

Juwmaqlap aytqanda, qıyanet negizinde heshqashan keshirilmeytuđın nárese. Sebebi, shańarađın, balasın oylamađan adamnıń heshqanday keregi joq. Balalarınıń keleshegin,

ákesiz ósiwin oylağanda bunday jol tutpas edi. Áke atın alıp, balalarına ákelik etiwdiń ornına basqa adamğa úylenip ketiwi insaniylyqqa tuwrı kelmeydi. Óz balalarına ákelik ete almağan insan, óz ákesine ákelik ete almaydı.

ÁDEBIYATLAR:

1.G.Shamuratova "Tańlamalı shıǵarmaları" 2-tom Nókis "Qaraqalpaqstan" baspası 2013 jil.

Siddiqova, H. (2020). Copyright© Elaboration And Investigation Of Metrological Characteristics Of Semi-Conductor Sensor Of Methane. Архив Научных Публикаций JSPI.

Siddiqova, N., Muksimova, S., & Rakhmov, A. (2017). Research of one Problem of Pursuit with Different Constraints on the Controls. International Journal of Scientific and Research Publications, 7, 65-73.

Badirovna, S. N., & Habibullo, J. (2022). HISTORICITY AND ART IN WORKS OF ABDULLAH QADIRI. Open Access Repository, 8(2), 238-240.

Siddikova, N. B. (2022). Some opinions about problems encountered while playing in foreign language lessons. Science and Education, 3(11), 839-843.

Badirovna, S. N. (2022). METHODS OF TEACHING GERMAN. Thematics Journal of English Language Teaching, 6(1).

Badirovna, S. N. (2021). Using method 635 in foreign language classrooms for developing writing and speaking skills. Web of Scientist: International Scientific Research Journal, 2(05), 520-523.

Akbarov, A. T., & Tojimatova, Z. A. (2021). The harmony of the new renaissance pedagogy and the pedagogical views of mahmudkhuja behbudi. ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal, 11(3), 19-24.